

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

תוכן

- א. לא את הבור ולא את הגת ולא את השוכך בין הרבין בין ישובין וצריך ליקח לו דרך דברי ר"ע וחכ"א אינו צריך ומודה ר"ע בזמן שאמר לו חוץ מאלו שאינו צריך ליקח לו דרך 1
- ב. במוכר אבל בנותן מתנה נותן את כולה.....4
- ג. האחין שחלקו זכו בשדה ... המחזיק בנכסי הגר ... המקדיש את השדה הקדיש את כולה 5
- ד. מאי שנא מכר ומאי שנא מתנה ... זה היה לו לפרש וזה לא היה לו לפרש.....5
- ה. ההוא דאמר להו הבו ליה לפלניא ביתא דמחזיק מאה גולפי אשתכח דהוה מחזיק מאה ועשרין ... מאן דיהיב מתנה בעין יפה יהיב.....6
- ו. הקונה שני אילנות בתוך של חבירו הרי זה לא קנה קרקע.....7
- ז. מכר קרקע ושיר שני אילנות לפניו יש לו קרקע.....8

דף עא.

א. לא את הבור ולא את הגת ולא את השוכך בין הרבין בין ישובין וצריך ליקח לו דרך דברי ר"ע וחכ"א אינו צריך ומודה ר"ע בזמן שאמר לו חוץ מאלו שאינו צריך ליקח לו דרך

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

כבר התבאר לעיל דף סז. שהמוכר את החצר¹ מכר בורות שיחין ומערות שבתוכה², וכל הבתים שבתוכה, אבל המוכר את השדה³ לא מכר את הבור ולא את הגת ולא את השובך שבשדה, בין שהם שלמים ובין שהם חרבים. ואפילו אמר לו כל מה שבתוכה.

וכן המוכר את הבית⁴ סתם לא מכר את האויר שמעל הבית ולא האדמה שמתחת לבית, ואינו יכול לבנות על הבית ולא לחפור מתחת לבית, ואף לא הגג שעל הבית, אם יש לו מעקה י' טפחים ורחב ד' אמות⁵, ולא את הבורות והחפירות שמתחת לבית, וכ"ש שלא מכר עליה שעל הבית.

¹ שו"ע ונו"כ חו"מ רטו א

² בלבוש כתב שכן דרך החצר להיות בה בור ודות ובמלין אנבה, ונזא טעם הר"י מיגש מובא במ"מ הלכות מכירה פרק בה הלכה ו ושם הביא מנימוקי הרשב"א טעם אחר לפי שהחצר עשוי לכביסה ולהשקות בהמות ותשמיש החצר והבור הוא תשמיש אחד ולפיכך נמכרין עמה אבל בית אינו עשוי לכביסה ולהשקות בהמות אלא לדירה ואין תשמישן שוה. הסמ"ע הקשה מהא דכתב המחבר בסימן ריד סעיף ה שהביא שם ב' דיעות במוכר חצר ולא כתב עומקא ורומא, אם מכר את האויר כמבואר לעיל דף סג סה, ואילו כאן משמע דמכר כל הבתים ואפילו בור ודות, ותירץ דשם לא איירי שמכר לו כל החצר אלא קרקע בחצר, או קרקע לחצר, ובוה יש סברא שלא מכר לו אלא מה שפרט, משא"כ הכא איירי שמכר לו כל החצר, ולכן פסק שמכר לו כל מה שבתוכו כולל האויר וגם בור ודות שבתוכה, והט"ז תירץ שבסימן ריד איירי באויר שברומא, והיינו שיוכל המוכר לבנות מעל החצר, ולהניח ללוקח החצר עם האויר, משא"כ כאן מיירי שקנה האויר והבתים שבתוך החצר, אבל לא האויר שמחוץ לחצר, ובביאור הגר"א בסימן ריד ס"ק כג כתב כעין תירוץ הט"ז, וכתב שאע"פ שקנה בורות שיחין ומערות, מ"מ לא קנה עומקא, והב"ח כתב לחלק בין עומקא לרומא, וע"י שו"ת בית אפרים חו"מ סימן לג שהביא מדברי הרשב"א בש"מ שכתב להדיא לחלק בין בורות שיחין ומערות הבנויים כבר שקנה, לבין עומקא ורומא שלא קנה, עיין שם.

והמאירי בסוגיא כתב בהא דגבי חצר מכר גם בורות ואילו גבי בית לא מכר בור ודות, משום שדרך בורות להיות בחצר אבל לא בבית.

³ שו"ע ונו"כ שם ה

⁴ שו"ע ונו"כ ריד ד

⁵ שו"ע ונו"כ שם ב אבל כשאין לו רוחב ד"א וגובה י' הרי זה בכלל בית, אף על פי שמכר לו סתם ולא כתב עומק ורום, רמ"א שם. ולא מצאתי מה דינו כשיש לו גובה בלי רוחב או רוחב בלי מעקה גבוה, ומסברא נראה שכל שאין לו גובה או רוחב נמכר עם הבית, כיון שאין חשוב בפני עצמו. ומ"מ נראה שאף כשאין לו גובה ורוחב, אף על פי שנמכר עם הבית, אינו אלא לתשמיש הגג, אבל אינו יכול לבנות על גביו, אפילו באופן שאינו מזיק. פתחי חושן חלק יח פרק יד הערה מז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ץ 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

מכר הבית והקנה⁶ לו עומקו ורומו, קנה האויר שעל הבית ובעומק בקרקע הבית, ויכול הלוקח לבנות על הגג ולחפור מתחת לקרקע הבית⁷, אבל לא קנה⁸ בורות שכבר היו הפורים ועליות שכבר היו בנויים בשעת מכירה, ולא גג שיש בו רוחב ד' אמות וגובה י' טפחים⁹.

הקנה לו מתהום¹⁰ ארעא עד רום רקיעא¹¹, אף על פי שלא כתב לו עומק ורום קנה כל מה שמעל הבית וכל מה שמתחת לבית.

המוכר שדה¹² או בית סתם באופן שלא נמכר הבור והדות¹³, יכול הלוקח לעכב על המוכר מלעבור דרך ביתו כדי להגיע לבורו¹⁴ או לשובכו¹⁵, אא"כ יקנה המוכר דרך להכנס לשם¹⁶, אבל אם שייר הבור והדות בפירוש א"צ המוכר ליקח לו דרך לעבור. כיון שלא היה צריך להתנות בפירוש והתנה, אמרינן שנתכוין לשיור גמור עם הדרך, כפי שהיה עד עתה¹⁷.

⁶ שו"ע ונו"כ שם ג

⁷ שכשלא כתב לו עומק ורום אינו רשאי לבנות ולחפור, כמו שהתבאר אבל כתב לו עומק ורום רשאי לבנות ולחפור. ומבואר בשו"ע שם סעיף ד שבמקום שלא כתב לו עומק ורום, אף אם חפר הלוקח מתחת לבית הרי הוא של מוכר, ומסתבר דה"ה אם בנה על הגג, ודינו כיוצא לשדה הבירו.

⁸ שו"ע ונו"כ שם ב

⁹ כתב הסמ"ע שבבור ודות אין נ"מ בגובה ורוחב, ועיין פתחי חושן שם הערה כד שלכאורה אף בעליה בנויה אין נ"מ.

¹⁰ שו"ע ונו"כ שם ג ד

¹¹ וכתב בחידושי רעק"א בשם הג"ה דה"ה אם כפל וכתב לו ב' פעמים עומק ורום, יש ביתור לשון להקנות לו גם בור ודות שיש בו, עיין שם.

¹² שו"ע ונו"כ ריד ב רטו ה

¹³ ונראה שדין זה שייך גם בחדר ויציע וכדומה באופן ששייר לעצמו מקום הנמצא בתוך הבית שנמכר.

¹⁴ דמוכר בעין יפה מוכר, וכתב במשפ"ש שאינו יכול לכוף הלוקח שימכור לו, ועיי' שו"ת בצל החכמה ח"ד סימן כח.

¹⁵ עיין באורי הגר"א [סקי"ז] דסבירא ליה דלחרוב אינו צריך ליקח דרך, והוא מהרשב"א [ב"ב ע' ע"א] שכתב כן בארוכה בשיטת הרמב"ם [פכ"ו ממכירה ה"ד], והובא בשיטה מקובצת בבעיא דהוי' מחרוב [שם] עיין שם. ומכל מקום הרב לא סבירא ליה כן כמו שכתב בסימן רט"ו סעיף ד' בהג"ה, והא דאמר הוי' מחרוב לשייר לו דרך, עיין שם. ומשמע מדברי רשב"א דבכל משייר אילנות לעצמו, אפילו הני דמסתמא הן מכורין, מכל מקום אם התנה עליהם גם כן דינן בזה כחרוב בסתם, ועיין סוף סימן רט"ז, ודו"ק.

¹⁶ ובדברי חיים דיני מכירה סימן לו מסתפק אם מותר ללוקח ליהנות מהבור ודות מדין זה נהנה וזה לא חסר, כיון שאין למוכר דרך לשם, ואינו יכול להשתמש בו, כופין עמי"ם, והעלה דסו"ס אם לא יוכל הלוקח ליהנות מהבור ודות יש לומר שיתרצה למכור לו דרך כדי שיקבל לכה"פ התמורה, ושוב נמצא שיש למוכר צד הנאה במה שלא ישתמש בו הלוקח, ולא הוי מדת סדום, עיין שם.

¹⁷ הרמ"א בסימן קעג סעיף ג כתב בשם שו"ת הרשב"א (והוא בח"ב סימן שפ), שבמקום שיש לו דרך ברשות חבירו לבור ודות, אין לו אלא כל זמן שאותו הבור קיים, אבל אם נפל, אף על פי שחזר ובנאו, שוב אין לו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

המוכר לחבירו¹⁸ בור ודות שבביתו, א"צ הלוקח לקנות ממנו דרך להכנס¹⁹, אלא נכנס לביתו של מוכר וממלא, ואם יש ללוקח דרך מצד אחר אינו יכול לעבור דרך ביתו של מוכר²⁰.

ב. במוכר אבל בנותן מתנה נותן את כולה

כל הדינים שהתבארו בדרף זה ובדפים הקודמים שבמוכר בית חצר או שדה לא מכר את כולו זהו דוקא במוכר²¹, אבל בנותן²² קרקע²³ במתנה²⁴ קנה המקבל כל מה שמחובר לה עד שיפרש.

דרך לשם, ובנה"מ שם סק"ב תמה דבסימן קנד ס"ק כה כתב הסמ"ע בשם הרשב"א שכל שנשתעבד לחבירו והוא בעולם, אף על פי שנפל וחזר ובנאו חזר השעבוד כמו שהיה, כגון בחזקת חלון בכותל או חזקת מרזב, ולפי"ז נראה פשוט דה"ה בהנך דסימן ריד גבי חדר ובור ודות במקום שזוכה בדרך או שקנה דרך אף על פי שנפל, אם חזר ובנאו, חזר וזוכה בדרך, ומה שהביא הרשב"א מדברי הרשב"ם, התם איירי כשנפל ולא חזר ובנאו, וזה ודאי אמת, שלא נתן לו זכות דרך אלא כל שהבור ודות קיימים, אבל כשהחזר ובנאו מהיבא תיתי שלא יזכה בדרך, ומפרש הנה"מ בדברי הרשב"א שהתנה בפירוש שלא יהיה לו דרך אלא לאותו בור ולא אם יפול ויחזור ויבנה, עיין שם. ועיין בערך ש"י סימן קעג, ועי' שו"ת דברי מלביאל ח"ד סימן קמו בדין באר שנתקלקל אם ובאיזה אופן אמרינן נפל אזדא ליה.

¹⁸ שו"ע ונו"כ שם

¹⁹ דמוכר בעין יפה מוכר עם הדרך.

²⁰ רמ"א שם.

²¹ שו"ע ונו"כ רטו ו

²² וביאר הסמ"ע דאע"ג דלענין דרך אמרינן אף מוכר בעין יפה הוא מוכר, היינו משום דאמרינן דכל שמכר מכר בשלימות ולא שייר לעצמו כלום, אבל לגבי הדברים שאמרו שאינן בכלל המכירה, אמרינן דמסתמא לא מכר אלא משום דזווי אנסוהו, ומה שמכר מכר ומה שלא מכר לא מכר, מפני שהיה ללוקח לפרש ומדלא פירש אין לו אלא אלו, אבל בנותן מתנה שלא היה לו שום אונס ליתן, אלא שבעין יפה ונפש הפיצה נתן, אמרינן שכל השייך לקרקע וקבועים בקרקע נתן לו, אבל מה שחוזן מדבר הניתן, כגון יציע וחדר וכדומה, כיון שלא הזכירו כלל אינו בכלל המתנה, עיין שם.

²³ כתב הב"י דכל זה במתנת קרקע בין בשדה בין בבית בין בחצר ובית הבד, אבל בספינה ויתר המטלטלין, הנותן והמוכר שוים, והביאו הרמ"א סימן רכ סוף סעיף יח, וביאר הסמ"ע בשם הטור דבקרקע שהוא חשוב בטלי אגבו במתנה אבל לא במטלטלין.

²⁴ והסמ"ע סק"מ כתב דתבואה תלושה שאינה צריכה לקרקע וכ"ש מעות, אינם בכלל אף בנותן מתנה, ומשמע דתבואה תלושה הצריכה לקרקע, בכלל המתנה, אבל בכ"י כתב בדעת הטור שאפילו תבואה תלושה הצריכה לקרקע אינה בכלל המתנה.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

ודוקא מה²⁵ שהוא בתוך הדבר הניתן, אבל מה שהוא חוץ ממנו, כגון יציע וחדר וכדומה²⁶, אין חלוק בין מוכר למתנה

ג. האחין שחלקו זכו בשדה ... המחזיק בנכסי הגר ... המקדיש את השדה הקדיש את כולו

האחים שחלקו²⁷ וזכה אחד מהם בשדה זכה בכל מה שבחלקו ומקבל כמתנה²⁸. וכן המחזיק בשדה של נכסי הגר זכה בכל מה שבשדה כמקבל מתנה²⁹. וכן המקדיש שדה הקדיש את כולה³⁰.

ד. מאי שנא מנר ומאי שנא מתנה ... זה היה לו לפרש וזה לא היה לו לפרש

²⁵ רמ"א שם ולא אמרינן נותן בעין יפה נותן בדברים שמחזין לדבר הניתן.

²⁶ בשו"ת בית אפרים חו"מ סימן לג כתב בשם הג"ר סנדר שאף בנותן מתנה לא קנה המרתף והמחילות אם לא כתבו לו עומקא ורומא, והביא ראיה מדברי המב"ש בשם הרדב"ז לענין גג והב"א כתב שלענין בור ודות משמע כן גם ברבינו ירוחם, אולם כתב הבי"א לפרש דברי הרדב"ז עפ"י מ"ש הפוסקים דבמידי דליתא בתוך השדה לא אמרינן נותן בעין יפה הוא נותן, ונקטו כגון יציע וחדר, ומ"מ גם גג בכלל זה, ואף על גב דאפשר לומר דוקא יציע וחדר שאינם בתוך הדבר הניתן, מ"מ גם גג שיש לו גובה ורוחב כיון דחשיב באפי נפשיה דומה ליציע, והוכיח כן מדברי הרשב"ם בהא דבית לאחד ודיומא לאחר ואף אם נאמר שהרדב"ז סובר כן לענין גג, מ"מ לענין בור ודות כתב הבי"א שקנה במתנה אף על פי שלא כתב עומק ורום, ועיי"ש שהאריך להוכיח כן מדברי הפוסקים, ועי' פת"ש שהביא מדבריו. ולדברי הבית אפרים מה שהזכיר הרמ"א יציע וחדר דוקא נקט יציע וחדר, אבל לשאר דברים כגון בור ודות וגג אמרינן נותן בעין יפה נותן, וצ"ע.

²⁷ שו"ע ונו"כ שם ז

²⁸ אין זה מטעם בעין יפה, אלא דכיון שחלקו שזה לקח שדה זו וזה לקח שדה זו הרי רוצים להסתלק זה מזה, ועי' שו"ע סימן קעג סעיף ג בדין דרך זה על זה, ונראה שלענין זה אין נ"מ אם חלקו שדה כנגד שדה בשומא ועילוי או לא.

²⁹ פירש הסמ"ע שבחזקה שעושה בקרקע זוכה גם בחרוב המורכב ושאר הדברים שזוכה במתנה, משום דהוו כשני שדות ואין מיצר ביניהם, שאם החזיק באחת זוכה בשניה, כמ"ש בסימן ערה סעיף ז. וצ"ע שהרי בין הדברים המנויים גבי מוכר ונותן יש גם דברים המיטלטלים כגון תבואה תלושה ואבנים וכיוצא בהם, ואינם נקנים בחזקה דקרקע, ואם מדין חצר הרי יכול לזכות גם במעות המונחים, אף על פי שאינם נקנים אף במתנה, וע"כ נראה דלא קאי אלא אדברים המחוברים, וצ"ע. פתחי חושן חלק ה פרק יד הערה פט

³⁰ דמקדיש בעין יפה מקדיש, וכדין מתנה.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

בכל אלו³¹ שהזכרנו שאינן מכורין עם הבית או החצר או השדה במוכר, הטעם הוא מפני שהיה לו ללוקח לפרש ולא פירש, אבל הנותן מתנה המקבל קנה את כולן בין בשדה בין בבית בין בחצר בין בבית הבר, מפני שהנותן בעין יפה הוא נותן ואין המקבל צריך להתנות, ומשום כך כל מה שאינו נמכר בכלל בית או שדה, כגון מטלטלין, מעות, או תבואה תלושה שאינה צריכה לקרקע גם המקבל מתנה אינו זוכה³².

ה. ההוא דאמר להו הבו ליה לפלניא ביתא דמחזיק מאה גולפי אשתכח דהוה מחזיק מאה ועשרין ... מאן דיהיב מתנה בעין יפה יהיב

אמר תנו לפלוני³³ בית³⁴ המחזיק מאה מדות, ולא נמצא בין בתיו בית מחזיק פחות ממאה ועשרים, נותנים לו אותו בית המחזיק מאה ועשרים³⁵.
ואם נמצא בית מחזיק פחות, בין אם נמצא בית מחזיק מאה ועשר ואפילו נמצא בית מחזיק פ' או צ' נותנים לו הקטן³⁶.
י"א³⁷ שדוקא ממאה למאה עשרים שטועים בכך שהוא שיעור שתות, אבל אם נמצא בית יותר גדול לא זכה, וי"א³⁸ שאפילו גדול יותר נותנים לו.
אמר בית פלוני המחזיק כך, אף על פי שנמצא בית אחר בגודל שאמר, נותנים לו אותו בית פלוני שאמר, דאמרינן שטעה במדת הבית³⁹.

³¹ שו"ע ונו"כ שם ו

³² ומזה נשמע דכל מה שאמרו דכשאומר כל מה שבתוכו מכור לך, דבכללו הוא אפילו דברים התלושים כנ"ל, מכ"ש דהוא בכלל מתנה וק"ל. סמ"ע שם מ

³³ שו"ע ונו"כ רנ"ג יד

³⁴ בנה"מ ס"ק יא הביא בשם המשל"מ שמסתפק אם הוא הדין בצרורות שאמר ליתן לו צרור שיש בו כך וכך ולא נמצא אלא צרור המחזיק יותר, והנה"מ כתב דדוקא בבית שאם יתן לו חלק מהבית הרי זה לא כמו שצוה, אבל בצרור אפשר ליתן לו מהצרור הגדול כפי שאמר, עיין שם, ועי' בט"ז שכתב מעין זה.

³⁵ וכתב הטור שכונתו היתה ודאי ליתנו לו כמו שהוא, דנותן בעין יפה נותן, וביאר הסמ"ע דלא אמרינן שנתכוין ליתן לו מאותו בית חלק של ק' מדות, שהרי בית נתן לו, ואמרינן שלא דק כל כך, כיון שלא נמצא לו בית של ק' מדות.

³⁶ בחידושי רעק"א, כיון דאמרינן דטעה, שמא טעה באותו בית קמן וסבר שהוא מחזיק מאה, וכ"כ הט"ז.

³⁷ השי"ך ס"ק יח בשם הב"ח וכ"כ הנ"י בשם הריטב"א

³⁸ הנ"י גופיה חולק

³⁹ שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

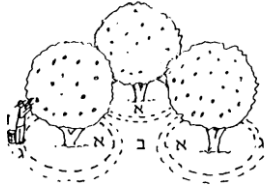
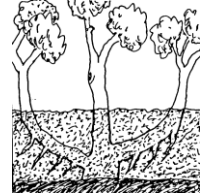

הלכות הדף היומי

מסנת בבא בתרא

ו. הקונה שני אילנות בתוך של חברו הרי זה לא קנה קרקע

כבר התבאר לעיל דף לו. a המוכר לחבירו אילנות בתוך שדהו⁴⁰, אם מכר לו ג' אילנות בבת אחת⁴¹ סתם שלא פירש אם מוכר לו קרקע שביניהם ☞ ואפילו ג' נטיעות קטנות או בדי אילן⁴², והאילנות עומדים שנים זה כנגד זה והשלישי מכוון ביניהם, ומרוחק

מהם, בזה ☞ ויהיה בין כל אילן ואילן לא פחות מד' אמות ולא יותר מט"ז אמה⁴³, ג' אילנות השיבי שדה⁴⁴, ומסתמא מכר לו כל הקרקע. ויש ללוקח גם קרקע הראוי להם⁴⁵, והיינו תחתיהם וביניהם וחוצה להם כדי שיוכל ללקוט הפירות של האילנות, וקנה גם האילנות קטנים שביניהם⁴⁶, ואפילו יבשו או נקצצו האילנות שמכר לו, נשאר הקרקע שלו, ונוטע הלוקח אחרים תחתיהם⁴⁷, ויכול הלוקח לזרוע גם בקרקע שביניהם, אבל הקרקע שמחוצה להם אין אחד יכול לזרוע אלא מדעת חברו.

כל זה בלוקח ג' אילנות⁴⁸, אבל אם קנה שני אילנות בתוך שדה חברו, יש לו קרקע בכדי שיוכל להכנס וללקוט פירותיו⁴⁹, אבל שאר קרקע אין לו, ואם יבשו האילנות או נקצצו אין לו כלום, ואם הוציאו ענפים או שריגים חייב לקוץ, שמא יצמחו בארץ

⁴⁰ שו"ע ונו"כ שם ו ז

⁴¹ אבל בזה אחר זה ה"ז כיחיד.

⁴² והרמ"א כתב שיש אומרים שאם הם דקים שהעול כובשן לא קנה הקרקע שביניהם

⁴³ היכן הוא מודד, מהעיקר הרחב של אילנות

⁴⁴ ובטור (סעיף ח"ן) כתב עוד ז"ל, ואם קנה ג' יוצאין משורש אחד למטה תחת הקרקע ולמעלה מן הקרקע הן ג' ונמועין כראוי, יש להן קרקע, עכ"ל. סמ"ע שם טז

⁴⁵ וכ"ש שיש לו דרך לאילנות לעבור בתוך שדהו של מוכר, כמ"ש בשו"ע סימן ריד סעיף ב גבי מוכר בור ודות, ועי' סמ"ע סימן רטז ס"ק לא

⁴⁶ ב"י כתב שם עליו דהוא דבר פשוט, דאלו גדולים אינו מן הסברא שיהיו בטלים עם הג' שקנה. סמ"ע יח

⁴⁷ ויש לעיין אם יכול לעשות שם תשמישים אחרים, כגון לבנות.

⁴⁸ שו"ע ונו"כ ורמ"א שם ט

⁴⁹ היינו תחתיהם וסביבם כמלא אורה וסלו, וכן דרך להכנס לאילנותיו, ואין המוכר יכול לזרוע שם, אף על פי שאין המוכר מקפיד שידרום על זרעותיו, יכול הלוקח להקפיד שלא יטנפו פירותיו כשילקטו ויפלו על הארץ, ופשוט שאין הלוקח יכול לזרוע שם.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

ויאמר אח"כ שקנה ג' אילנות. ומה שקוצץ מן האילנות הם של הלוקח, ומהשרשים הם של בעל הקרקע.⁵⁰

ז. מכר קרקע ושייר שני אילנות לפניו יש לו קרקע

עוד התבאר שם שהמוכר קרקע⁵¹ ושייר אילנות לעצמו יש אומרים⁵² אפילו לא שייר אלא שני אילנות יש לו קרקע הצריך להם⁵³, דהיינו תחתיהן וביניהן וחוצה להן כמלא אורה וסלו כנ"ל. ויש אומרים⁵⁴ שאם שייר לעצמו שלשה אילנות יש לו חצי כל הקרקע שמכר, שכיון ששייר לעצמו שלשה אילנות שהן נקראין שדה בפני עצמו שייר לו גם חלק גדול בשדה עמו דהיינו לפחות חצי הקרקע, כדי שלא יוכל לומר לו הלוקח עקור אילנך ולך.

ולדעה זו אם לא שייר לוי⁵⁵ אלא שני אילנות בלבד יש לו קרקע הצריכה להם, שאילו לא שייר שום קרקע היה הלוקח אומר לו עקור אילנך ולך.

⁵⁰ שו"ע ונו"כ שם י

⁵¹ שו"ע ונו"כ רמז יא

⁵² דעת הרמ"א והמ"מ פי' מעמא דהרמב"ם בזה דס"ל דכל דנחית לשייר לנפשו שייר בעין יפה מפי הלכך מעלינן ליה בכל אחד חד דרגא דאילו מכר לאחר ג' אילנות היה קוני' מהקרקע תחתיהן וביניהן וחוצ' להן כמלא כו' בשייר האילנות לנפשיה מעלינן ליה ואמרי' דשייר לנפשו חצי השדה שנמועין בתוכו ובמכר ב' אילנות דלא קנה הלוקח מנוף הקרקע כלום בשייר לנפשיה אמרינן דגם הקרקע הצריכ' להן דהיינו תחתיהן כו' גם כן שייר ליה והי"א ס"ל דגם בשייר לנפשיה לא נתפסה כחו להיות לו חצי השד' מיהו מודים דאפי' בשייר ב' אילנות דג"כ יש לו כל הקרקע הצריך להן דהיינו תחתיהן וביניהן וכו' כיון דשייר לנפשיה. סמ"ע שם לו

⁵³ לשיטה זו אין ג"מ כמה אילנות שייר, ואפילו שייר לו רק שני אילנות, שבמוכר אילנות אמרו לעיל שאין לו קרקע, מ"מ לגבי שיור לעצמו בעין יפה משייר, ואף כשיייר ג' אילנות אין לו יותר.

⁵⁴ דעת המחבר כדעת הרמב"ם.

⁵⁵ שו"ע ונו"כ שם יב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

